

Sygn. akt IX Ga 328/16

POSTANOWIENIE

Dnia 18 listopada 2016 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie IX Wydział Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Sławomir Boratyński (spr.)

Sędziowie: SSO Jacek Widło

SSR del do SO Beata Figaszewska

Protokolant: Elżbieta Zentar

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 18 listopada 2016 roku w L.

sprawy z wniosku Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym Poznań Nowe Miasto i W.

z udziałem (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. i K. M.

o przyjęcie dokumentów do akt rejestrowych

na skutek apelacji uczestnika K. M.

od postanowienia Sądu Rejonowego Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku z dnia 25 kwietnia 2016 roku w sprawie sygn. akt LU VI Ns R.. KRS (...)

postanowił:

oddalić apelację.

Beata Figaszewska S. J. W.

Sygn. akt IX Ga 328 / 16

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 25 kwietnia 2016 roku Sąd Rejonowy Lublin – Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku VI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym sprawy wszczętej z wniosku Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym Poznań Nowe Miasto i W. z udziałem: (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P. o przyjęcie dokumentów do akt rejestrowych w przedmiocie skargi K. M. na postanowienie referendarza sądowego z dnia 29 lutego 2016 roku postanowił przyjąć do akt rejestrowych o numerze KRS (...) zawiadomienie Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym Poznań Nowe Miasto i W. z dnia 29 stycznia 2016 roku (sygn. akt Km 286/16) w przedmiocie zajęcia udziałów w tej spółce przysługujących K. M..

Jako uzasadnienie postanowienia wskazano ,że postanowieniem z dnia 29 lutego 2016 roku przyjęto do akt rejestrowych o numerze KRS (...) zawiadomienie Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym Poznań Nowe Miasto i W. z dnia 29 stycznia 2016 roku (sygn. akt Km 286/16) w przedmiocie zajęcia udziałów w (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P. przysługujących K. M.. Odpis postanowienia został prawidłowo doręczony z dniem 08 marca 2016 roku. Na powyższe w dniu 15 marca 2016 roku skargę złożył K. M.. Zarządzeniem z dnia 30 marca 2016 roku odpis skargi został doręczony wnioskodawcy celem ustosunkowania się w terminie 7 dni. Dnia 16 kwietnia 2016 roku do

Sądu I instancji wpłynęła odpowiedź na skargę złożoną przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym Poznań Nowe Miasto i W..

Sąd I instancji wskazał, że zgodnie z art. 518 ze zn. 1 § 3a kpc w zw. z art. 398 ze zn. 22 § 2 kpc w razie wniesienia skargi orzeczenie referendarza sądowego traci moc. W ocenie tego Sądu skarga K. M. jest niezasadna i nie zasługuje na uwzględnienie. Zgodnie z art. 767 ze zn. 2 § 2 kpc wniesienie skargi na czynności komornika nie wstrzymuje postępowania egzekucyjnego ani wykonania zaskarżonej czynności, chyba, że sąd zawiesi postępowanie lub wstrzyma dokonanie czynności. Wobec powyższego złożenie przez skarżącego skargi na czynności komornika polegającą na zajęciu udziałów w spółce prawa handlowego w przedmiocie przyjęcia do akt rejestrowych zawiadomienia o tym zajęciu nie ma wpływu na postępowanie prowadzone przed sądem rejestrowym. Wskazano, że przyjęcie przez sąd rejestrowy zawiadomienia komornika do akt znajduje swoje uzasadnienie w art. 9 ust. 2 ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym, z godnie z którym jeżeli przepis szczególny nakazuje zgłoszenie określonych danych sądowi rejestrowemu lub wpisanie ich do Rejestru, dokumenty zawierające te dane składa się do akt rejestrowych. Zarzut podniesiony przez skarżącego tj. naruszenie przez Sąd art. 23 ust. 1 ustawy o KRS pozbawiony jest zasadności. Powołany przepis nakazuje, aby sąd rejestrowy badał, czy dołączone do wniosku dokumenty są zgodne pod względem formy i treści z przepisami prawa. Wskazano, że Komornik Sądowy działał zgodnie z literą prawa składając do Sądu Rejonowego zawiadomienie o zajęciu udziałów przysługujących K. M.. Do momentu powzięcia wiadomości przez Sąd rejestrowy o uchyleniu czynności komornika polegających na zajęciu udziałów, na skutek wniesienia przez skarżącego skargi na czynności komornika Sąd ten nie ma podstaw do uznania, że w aktach rejestrowych znajduje się dokument niezgodny z rzeczywistym stanem prawnym. Mając na uwadze powyższe przepisy Sądu I instancji uznał, że złożenie przez K. M. skargi na czynności komornika nie ma wpływu na bieg postępowania rejestrowego, a przyjęcie przez ten Sąd zawiadomienia Komornika zostało dokonane zgodnie z prawem.

Przedmiotowe rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego zawarte w postanowieniu z dnia 25 kwietnia 2016 r. zostało zaskarżone w całości przez uczestnika postępowania K. M. działającego poprzez pełnomocnika procesowego wniesioną apelacją. Zaskarżonemu postanowieniu apelujący zarzucił:

- naruszenie art. 518¹ § 3a kpc przez błędne sformułowania sentencji orzeczenia oraz przez niezbadanie zasadności zaskarżonego wpisu,
- naruszenie art. 378 § 1 kpc przez brak uwzględnienia nieważności postępowania w zakresie wydania postanowienia o przyjęciu do akt rejestrowych dokumentów przez referendarza sądowego,
- naruszenie art. 328 kpc poprzez nieustosunkowanie się przez Sąd I instancji do zarzutów podniesionych w skardze na orzeczenie referendarza sądowego,
- naruszenie art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym, przez zaniechania badania, czy zgłoszenie jest zgodne z przepisami prawa,
- naruszenie art. 23 ust. 2 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym, przez zaniechanie badania, czy zgłoszone dane są zgodne z rzeczywistym stanem,
- naruszenie art. 357 § 2 kpc przez błędne pouczenie strony co do dopuszczalności, terminu i sposobu wniesienia środka zaskarżenia.

Wskazując na powyższe apelujący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia Sądu Rejonowego Lublin - Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku, VI Wydział Gospodarczy, wydanego dnia 25 kwietnia 2016 roku pod sygnaturą akt LU VI Ns - Rej - KRS (...) w przedmiocie przyjęcie do akt rejestrowych o numerze KRS (...) zawiadomienia Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym Poznań Nowe Miasto i W. z dnia 29 stycznia 2016 roku (sygn. akt Km 286/16) w przedmiocie zajęcia udziałów w tej spółce przysługujących K. M. oraz przekazanie sprawy do ponownego rozpatrzenia sądowi rejestrowemu stosownie do art. 694⁷ kpc.

Jako uzasadnienie apelacji wskazano, że przedmiotowe postanowienie zostało wydane po rozpoznaniu skargi uczestnika na postanowienie Referendarza Sądowego z dnia 29 lutego 2016 roku, którym to postanowieniem Referendarz Sądowy przyjął do akt rejestrowych numer KRS (...) zawiadomienia Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym Poznań Nowe Miasto i W. z dnia 29 stycznia 2016 roku (sygn. akt Km 286/16) w przedmiocie zajęcia udziałów w tej spółce przysługujących K. M.. W skardze podniesiono, że zajęcie przez Komornika przedmiotowych udziałów dokonane zostało z naruszeniem przepisów prawa, m. in. art. 799 § 1 k.p.c., 895 § 1 k.p.c., 909 k.p.c. oraz 767 § 1 k.p.c. Z tego powodu czynność ta została zaskarżona skargą na czynności komornika, złożoną zgodnie z właściwością ogólną dłużnika do Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim. W chwili obecnej w sprawie rozpoznania skargi toczy się postępowanie przed Sądem Rejonowym w Radzynie Podlaskim, Wydziałem I Cywilnym. Z uwagi na dokonanie szeregu poważnych naruszeń prawa przez Komornika Sądowego przy dokonywaniu czynności zajęcia wierzytelności, orzeczenie rozpatrujące skargę najprawdopodobniej uchyli przedmiotową czynność. W skardze podniesiono, że postanowienie o przyjęciu przedmiotowego zawiadomienia do akt rejestrowych doprowadzi, w wyżej opisanych okolicznościach, do zawarcia w aktach rejestrowych dokumentów niezgodnych z rzeczywistym stanem, a zatem jest niezgodne z prawem.

Apelujący podniósł, że sentencja postanowienia Sądu Rejonowego Lublin -Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku z dnia 21 kwietnia 2016 roku została błędnie sformułowana (oznaczenie tej daty w tym miejscu jest zapewne w ocenie Sądu Okręgowego oczywistą pomyłką pisarską skarżącego bowiem zaskarżone postanowienia , jak wskazano powyżej pochodzi z dnia 25 kwietnia , a nie z dnia 21 kwietnia) , co stanowi naruszenie art. 518¹ § 3a Kodeksu postępowania cywilnego i z tego powodu postanowienie to według apelującego nie może się ostać. Wskazano, że zgodnie z treścią przepisu (...) § 3a Kodeksu postępowania cywilnego, rozpoznając sprawę, sąd wydaje postanowienie, w którym zaskarżone orzeczenie i dokonany na jego podstawie wpis utrzymuje w mocy albo uchyla w całości lub w części i w tym zakresie wnioski oddala bądź odrzuca, względnie postępowanie umarza. W przedmiotowym postanowieniu natomiast Sąd postanowił o przyjęciu do akt rejestrowych numer KRS (...) zawiadomienia Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym Poznań Nowe Miasto i W. z dnia 29 stycznia 2016 roku (sygn. akt Km 286/16) w przedmiocie zajęcia udziałów w tej spółce przysługujących K. M., nie wydał zatem postanowienia przewidzianego literą prawa. W związku z tym nie ulega wątpliwości według apelującego, że zaskarżone postanowienie zostało wydane z rażącym naruszeniem prawa procesowego.

Apelujący zarzucił także nieuwzględnienie przez Sąd nieważności postępowania, w którym Referendarz Sądowy wydał postanowienie o przyjęciu przedmiotowych dokumentów do akt rejestrowych, którą to nieważność Sąd miał obowiązek zbadać z urzędu na mocy art. 378 § 1 Kodeksu postępowania cywilnego. Zgodnie z art. 379 pkt.4 Kodeksu postępowania cywilnego nieważność postępowania zachodzi jeżeli skład sądu orzekającego był sprzeczny z przepisami prawa (...). Stosownie zaś do art. 509¹ k.p.c., czynności w postępowaniu rejestrowym może wykonywać referendarz sądowy, z wyłączeniem prowadzenia rozprawy. Postępowanie rejestrowe, o którym mowa w cytowanym wyżej przepisie, zostało uregulowane w części pierwszej, księga druga, tytuł II dział VI Kodeksu postępowania cywilnego „Postępowanie rejestrowe”. Zgodnie z przepisem art. 694¹ k.p.c., przepisy zawarte w dziale niniejszym stosuje się do postępowania w sprawach o wpis w Krajowym Rejestrze Sądowym (sprawach rejestrowych). Nie budzi wątpliwości według apelującego, że złożenie do akt rejestrowych zgłoszenia komornika o zajęciu udziałów nie jest sprawą rejestrową w rozumieniu art. 694¹ § 1 k.p.c., które to stanowisko potwierdził również Sąd Najwyższy (Uchwała SN z dnia 8 marca 2007 r., III CZP 7/07). Zakres pojęcia "postępowania rejestrowe" obejmuje więc jedynie postępowanie w sprawach o wpis do rejestru prowadzonego przez sąd. Należy więc stwierdzić, że postępowanie w sprawach o wpis do KRS lub innego rejestru sądowego jest postępowaniem rejestrowym, natomiast postępowanie w innych sprawach, których przedmiotem nie jest wpis do KRS lub innego rejestru prowadzonego przez sąd rejestrowy, nie jest postępowaniem rejestrowym, lecz jedynie innym postępowaniem przed sądem rejestrowym (KPC red. Marszałkowska-K. 01.2014 wyd. 11). Złożenie przedmiotowych dokumentów do akt rejestrowych wszczyna postępowanie przed sądem rejestrowym, nie jest jednak tożsame z postępowaniem rejestrowym, a zatem wykluczone jest podejmowanie jakichkolwiek decyzji i czynności w przedmiotowym postępowaniu przez referendarza sądowego. Wskazano zatem, iż skoro postępowanie w zakresie przyjęcia zawiadomienia komornika sądowego w przedmiocie

zajęcia udziałów w spółce do akt rejestrowych nie należy do grupy postępowań rejestrowych, to referendarz sądowy czynności w takim postępowaniu nie może wykonywać, a tym samym w przedmiotowej sprawie mieliśmy do czynienia z nieważnością postępowania, której Sąd Rejonowy nie uwzględnił wydając zaskarżone postanowienie.

Wskazano ponadto, że skoro sąd rejestrowy orzeka postanowieniem o złożeniu do akt rejestrowych zgłoszenia komornika o zajęciu udziału, zakłada to uprzednie zbadanie przez sąd rejestrowy tego zgłoszenia. Potwierdza to również § 197 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 19 listopada 1987 r. - Regulamin wewnętrznego urzędowania sądów powszechnych oraz § 154 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 23 lutego 2007 r. - Regulamin wewnętrznego urzędowania sądów powszechnych. Odpowiednio do wyników badania, następuje wydanie postanowienia o złożeniu zgłoszenia komornika do akt rejestrowych albo postanowienia o odmowie złożenia zgłoszenia komornika do akt rejestrowych. Oznacza to, że zgłoszenie komornika o zajęciu udziału nie jest czynnością czysto techniczną i podlega uprzedniemu badaniu przed złożeniem do akt rejestrowych. Złożeniu do akt rejestrowych zgłoszenia komornika o zajęciu udziału przyświeca taki sam cel, jak wpisom w Krajowym Rejestrze Sądowym, zatem stosuje się w tym zakresie na podstawie analogii art. 23 Ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym. Fakt, że w przedmiocie zajęcia niniejszych udziałów toczy się obecnie postępowanie sądowe w zakresie dopuszczalności tej czynności nie pozostawia żadnej wątpliwości, iż prawidłowe zbadanie przez sąd rejestrowy tego zgłoszenia wykazałoby, iż zgłoszenie jest niezgodne z rzeczywistym stanem. Apelujący w tym zakresie powołał się na uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2007 r., III CZP 7/07. Wskazano, że zawężenie obowiązku badania przez sąd rejestrowy danych jedynie do danych zawartych we wniosku o wpis do rejestru, a więc z pominięciem danych zawartych w zgłoszeniu komornika o zajęciu udziałów wspólnika, prowadziłoby do sytuacji, w której dokumenty włączane do akt rejestrowych mogłyby przedstawiać stan nierzeczywisty i dezinformować osoby korzystające z akt rejestrowych, a w konsekwencji naruszać pewność i bezpieczeństwo obrotu (Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 22 marca 2007 r., III CZP 8/07). Do takiej sytuacji naruszenia pewności i bezpieczeństwa obrotu doszłoby bez wątpienia w niniejszym przypadku, w którym wynik toczącego się obecnie postępowania skargowego oznaczać będzie uchylene czynności zajęcia udziałów w spółce, a dokumenty stwierdzające to zajęcie przyjęte zostaną do akt rejestrowych. W związku z powyższym, w niniejszym przypadku zachodzą uzasadnione wątpliwości co do stanu rzeczywistego, a zatem nastąpić powinno badanie zgodności danych zawartych w zgłoszeniu komornika o zajęciu udziałów ze stanem rzeczywistym.

Apelujący zarzucił nadto, że sąd doręczył uczestnikowi zaskarżone postanowienie w dniu 9 maja 2016 roku wraz z pouczeniem, że od postanowienia tego przysługuje zażalenie, które złożyć należy w terminie 7 dni od doręczenia postanowienia. Tym samym Sąd zawarł błędne pouczenie, gdyż od zaskarżonego postanowienia, zgodnie z art. 518 Kodeksu postępowania cywilnego, przysługuje apelacja, którą wnieść można w terminie 14 dni. Nie ulega wątpliwości, że przedmiotowe postanowienie orzeka co do istoty sprawy. Istotą sprawy w niniejszym postępowaniu jest przyjęcie bądź odmowa przyjęcia dokumentów do akt rejestrowych. Zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego, przepis art. 518 traktuje o postanowieniach rozstrzygających w postępowaniu nieprocesowym kwestie materialnoprawne i tym postanowieniom nadaje przymiot zaskarżalnych apelacją (Postanowienie z dnia 22 grudnia 2000 r., II CKN 1400/00). Bezspornie zaskarżone postanowienie rozstrzyga o kwestii materialnoprawnej, jaką jest przyjęcie dokumentów do akt rejestrowych, które to przyjęcie odbywa się na podstawie przepisów prawa materialnego - art. 9 Ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym. Z tego względu postanowienie to jest zaskarżalne apelacją, wbrew błędnemu pouczeniu skierowanemu do strony. Stanowisko to znajduje również oparcie w literaturze, w której jednoznacznie stwierdza się, że orzeczenie sądu, wydane w następstwie rozpoznania skargi na orzeczenie referendarza sądowego w postępowaniu rejestrowym, zaskarżalne jest apelacją, a orzeczenie sądu okręgowego - skargą kasacyjną, o ile w danym wypadku jest ona dopuszczalna (por. Dolecki Henryk (red.), Wiśniewski Tadeusz (red.), Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Tom III, Artykuły 506-729, wyd. 11). „W przypadku pozytywnego rozpatrzenia przez sąd rejestrowy wniosku o przyjęcie dokumentów do akt, sąd ten wydaje zaskarżalne postanowienie, na które przysługuje apelacja/skarga, jeśli przyjęcie dokumentu następuje w związku z wpisem w rejestrze, wówczas sąd nie wydaje żadnego dodatkowego postanowienia oprócz samego postanowienia o wpisie, wówczas dokumenty są umieszczane w aktach na zasadzie art. 9 ust. 1 ustawy o KRS. Postanowienie o przyjęciu dokumentów do akt rejestrowych nie wymaga uzasadnienia, bowiem stanowi postanowienie co do istoty sprawy w rozumieniu art. 694⁶ § 1

k.p.c. Odmowa przyjęcia dokumentów do akt rejestrowych następuje również w postaci zaskarżalnego postanowienia wraz z uzasadnieniem" (za: Ł. Z., Ustawa o krajowym rejestrze sądowym. Komentarz, wyd. 2009).

Sąd Okręgowy Sąd Gospodarczy rozpoznając przedmiotową apelację ustalił i zważył, co następuje:

Stosownie do przepisu art. 378 § 1 kpc, który będzie mieć tu zastosowanie poprzez art. 13 § 2 kpc sąd drugiej instancji rozpoznaje sprawę w granicach apelacji. Związanie granicami wniosków apelacji oznacza zaś, że sąd drugiej instancji nie może objąć swą kontrolą tej części orzeczenia sądu pierwszej instancji, która nie została zaskarżona. Sąd nie jest zaś związany treścią wniosku apelacyjnego co do sposobu rozstrzygnięcia.

W ocenie Sądu Okręgowego przedmiotowa apelacja jest w całości niezasadna i nie zasługuje na jej uwzględnienie. Rozstrzygnięcie Sądu I instancji jest co do zasady prawidłowe i w całości odpowiada ono prawu.

Zgodnie z przepisem art. 518 ze zn. 1 § 3a w postępowaniu rejestrowym o wpis do Krajowego Rejestru Sądowego oraz rejestru zastawów w razie wniesienia skargi na orzeczenie referendarza zarządzającego wpis, pozostaje ono w mocy do chwili rozpatrzenia skargi przez sąd rejonowy rozpoznający sprawę jako sąd pierwszej instancji. Rozpoznając sprawę, sąd wydaje postanowienie, w którym zaskarżone orzeczenie i dokonany na jego podstawie wpis utrzymuje w mocy albo uchyla w całości lub w części i w tym zakresie wniosek oddala bądź odrzuca, względnie postępowanie umarza. Jak wynika z powyższego przepis ten odnosi się tylko i wyłącznie do orzeczeń referendarza, których przedmiotem jest wpis do rejestru a nie do wszystkich orzeczeń referendarza sądowego. Przedmiotem tak zaskarżonego postanowienia jak i wcześniej orzeczenia referendarza sądowego, na które została wniesiona skarga nie był wpis do rejestru, a zatem powyższy przepis nie może mieć tu zastosowania. Orzeczenie referendarza sądowego utraciło bowiem moc wobec jego zaskarżenia skargą, jak zasadnie to wskazał Sąd I instancji w uzasadnieniu swojego orzeczenia. Stosownie bowiem do przepisu art. 398²² § 1 kpc na orzeczenia referendarza sądowego co do istoty sprawy oraz na orzeczenia kończące postępowanie, jak również na orzeczenia, o których mowa w art. 394 § 1 pkt 1, 2, 4² i 5-9, przysługuje skarga, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej. Skargę rozpoznaje sąd, w którym wydano zaskarżone orzeczenie. Stosownie zaś do zapisu z § 2 tego artykułu w razie wniesienia skargi orzeczenie referendarza sądowego traci moc. Tak więc wniesiona apelacja w tym zakresie jest całkowicie niezasadna.

Skoro zatem orzeczenie wydane przez referendarza sądowego utraciło moc na skutek wniesionej skargi ewentualne orzekanie przez Sąd I instancji w zakresie nieważności tego postępowania, nawet gdyby takowa rzeczywiście miała miejsce, jak chce tego apelujący - w tym zakresie stało się w świetle powyższego i tak już całkowicie zbędne. Stwierdzenie nieważności postępowania skutkuje bowiem zniesieniem postępowania w części dotkniętej nieważnością. W niniejszym przypadku skarżący upatrywał zaś nieważności postępowania jedynie w tym, że w postępowaniu orzekał referendarz. Utrata mocy orzeczenia wydanego przez referendarza i tak by zatem usunęła skutki jego orzekania w sprawie, a sam referendarz nie wykonywał już żadnych innych czynności w tym zakresie, które by pozostały w mocy.

Niezależnie jednak od tego w niniejszym przypadku Sąd Okręgowy nie dopatrywał się jednak nieważności postępowania z tego powodu, że w przedmiotowej sprawie wcześniej orzekał referendarz sądowy.

Rację należy przyznać skarżącemu w zakresie uzasadnienia apelacji odnoszącego się do oceny co jest sprawą rejestrową - postępowaniem rejestrowym. Ustawodawca faktycznie pierwotnie w przepisie, na który we wniesionej apelacji powołał się apelujący przewidział, że tylko czynności w postępowaniu rejestrowym może wykonywać referendarz sądowy, z wyłączeniem prowadzenia rozprawy. Od 20 marca 2015 r. przepis art. 509 ze zn. 1 kpc w tym jego zapis z § 2, a tym samym zakres kognicji referendarza sądowego uległ zmianie. W jego obecnym brzmieniu obowiązującym już w dacie wydania orzeczenia przez referendarza sądowego w niniejszym postępowaniu przepis ten stanowi, że czynności w postępowaniach należących do właściwości sądów rejonowych prowadzących rejestry sądowe może wykonywać referendarz sądowy, z wyłączeniem prowadzenia rozprawy. Tak więc aktualnie przepis ten odwołuje się w swojej treści już nie do czynności w postępowaniu rejestrowym, lecz do czynności w postępowaniach należących do właściwości sądów rejonowych prowadzących rejestry, a zatem do zakresu znacznie szerszego niż ten oznaczony w

tym przepisie pierwotnie i wykraczającego ponad samą czynność w postępowaniu rejestrowym . Powszechnie zresztą podkreśla się, że postępowania przed sądem rejestrowym nie należy utożsamiać z postępowaniem rejestrowym. Z tą tematyką ściśle łączy się zresztą pojęcie sprawy rejestrowej, której definicję ustawową określa art. 694¹ § 1 kpc Sprawa rejestrowa jest sprawą o wpis do KRS i ma charakter sprawy cywilnej w znaczeniu formalnym. Nie wszystkie zatem sprawy rozpoznawane przez sąd rejestrowy są sprawami rejestrowymi w rozumieniu art. 694¹kpc.

Powyższe więc oznacza, że w przedmiotowym postępowaniu referendarz sądowy był uprawniony do orzekania w przedmiocie niniejszego wniosku Komornika Sądowego, które nie miało charakteru postępowania rejestrowego jako takiego. Oznacza to także, że zarzuty apelacji w powyższym zakresie odnoszące się do nieważności tego postępowania są całkowicie niezasadne i pozbawione podstaw tak prawnych jak i faktycznych.

Sąd I instancji wbrew zarzutowi zawartemu w apelacji odniósł się również do zakresu swojego badania przedmiotowego wniosku z punktu widzenia zarzutów zawartych w skardze, lecz zakres ten zawęził tylko do przysługującej mu faktycznie kognicji w tej części - kognicji znacznie węższej niż ta, której oczekuje od sądu rejestrowego w tym zakresie sam apelujący. Zakres kognicji w postępowaniu rejestrowym wyznaczają natomiast obowiązujące w tym zakresie przepisy prawa.

W tym miejscu należy także wskazać, że stosownie do zapisów ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (tekst jednolity: Dz.U.2014.1619, z późn. zm) - art. 1a. ilekroć w ustawie jest mowa o dłużniku zajętej wierzytelności - rozumie się przez to dłużnika zobowiązanego, jak również bank, pracodawcę, podmiot prowadzący działalność maklerską, trasata oraz inne podmioty realizujące, na wezwanie organu egzekucyjnego, zajęcie wierzytelności lub innego prawa majątkowego zobowiązanego (pkt 3). W przypadku środka egzekucyjnego zgodnie z zapisem z pkt 12 ppkt a - rozumie się przez to w postępowaniu egzekucyjnym dotyczącym należności pieniężnych, egzekucję między innymi:

–z udziału w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością,

–z pozostałych praw majątkowych.

Stosownie zaś do zapisu z pkt 18 w przypadku zajęcia egzekucyjnego - rozumie się przez to czynność organu egzekucyjnego, w wyniku której organ egzekucyjny nabywa prawo rozporządzania składnikiem majątkowym zobowiązanego w zakresie niezbędnym do wykonania obowiązku objętego tytułem wykonawczym. Jak wynika z powyższego ustawodawca w akcie tym przewidział wprost egzekucję z udziału w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością i postępowanie to uregulował szczegółowo w przepisie art. 96 j powyżej ustawy. Zgodnie z zapisem zawartym w tym przepisie organ egzekucyjny dokonuje zajęcia udziału w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością, zwanej dalej "spółką", oraz wierzytelności z tego prawa przez przesłanie do spółki zawiadomienia o zajęciu udziału i wezwanie jej, aby żadnych należności przypadających zobowiązanemu z tytułu zajętego udziału do wysokości egzekwowanej należności wraz z odsetkami z tytułu niezapłacenia należności w terminie i kosztami egzekucyjnymi nie uiszczala zobowiązanemu, lecz należne kwoty przekazała organowi egzekucyjnemu na pokrycie należności (§ 1). Zajęcie udziału oraz wierzytelności z tego prawa jest dokonane z chwilą doręczenia spółce zawiadomienia, o którym mowa w § 1 (§ 2). Organ egzekucyjny jednocześnie z przesłaniem spółce zawiadomienia o zajęciu:

- 1) kieruje do sądu rejestrowego wnioski o dokonanie w Krajowym Rejestrze Sądowym wpisu o zajęciu udziału;
- 2) zawiadamia zobowiązanego, że nie wolno mu odebrać należności, o których mowa w § 1, ani rozporządzać zajęтым udziałem;
- 3) doręcza zobowiązanemu odpis tytułu wykonawczego, o ile nie został wcześniej doręczony, a także odpis wniosku, o którym mowa w pkt 1 (§ 3).

Na marginesie należy także wskazać, że zgodnie z przepisem art. 96 k tej ustawy - § 1 jeżeli egzekucja z należności przysługujących zobowiązanemu z tytułu zajętego udziału nie prowadzi do pełnego pokrycia dochodzonej należności,

organ egzekucyjny występuje do właściwego sądu rejestrowego o zarządzenie sprzedaży zajętego udziału. Jeżeli chodzi o Kodeks spółek handlowych to artykuł 185 reguluje problematykę ograniczeń sprzedaży udziału w drodze egzekucji. Przepis ten jest dodatkową podstawą w stosunku do art. 909 k.p.c. przy egzekucji z wierzytelności. Egzekucja z udziału jest egzekucją o charakterze majątkowym. Zgodnie z art. 909 k.p.c. do egzekucji z innych praw majątkowych stosuje się przepisy o egzekucji z wierzytelności (art. 895 i n. k.p.c.). Wierzycielem jest osoba trzecia, jak i sama spółka. Podobnie jak wspomniane art. 182-183 k.s.h. również art. 185 k.s.h. ma służyć utrzymaniu wpływu przez spółkę na stan osobowy wspólników. Artykuł 185 k.s.h. wprowadza jako *lex specialis* w stosunku do przepisów Kodeksu postępowania cywilnego zmiany co do egzekucji z wierzytelności.

Również przepis art. 911³ kpc dopuszcza zajęcie udziału stanowiąc, że zajmując udział wspólnika w spółce handlowej albo prawa wspólnika z tytułu udziału w takiej spółce, którymi wspólnikowi wolno rozporządzać, jak również prawa majątkowe akcjonariusza, komornik powiadomi o zajęciu spółkę oraz zgłosi ten fakt sądowi rejestrowemu. W uchwale Sądu Najwyższego wskazano wprawdzie, że dokonane przez komornika zgłoszenie zajęcia udziału, praw wspólnika z tytułu udziału w spółce czy prawa majątkowego akcjonariusza podlega badaniu przez sąd rejestrowy orzekający o złożeniu dokumentu zgłoszenia do akt rejestrowych, w zakresie obejmującym zgodność tych danych zawartych w zgłoszeniu z treścią wpisów w rejestrze (por. uchwałę SN z 8 marca 2007 r., III CZP 7/2007, OSNC 2008, nr 1, poz. 8, LexisNexis nr (...)). W takim zakresie sąd rejestrowy bada skuteczność zajęcia, ale nie orzeka wprost o tej skuteczności.

W uzasadnieniu tej uchwały wprost zresztą wskazano, że nie powinno budzić wątpliwości, że w razie zgłoszenia przez komornika zajęcia udziału, sąd rejestrowy, powinien badać, czy zgłoszenie to jest zgodne pod względem formy i treści z przepisami prawa. Poza tym powinien, przez analogię do art. 23 ust. 2 zdanie drugie u.K. R..S., jeżeli ma uzasadnione w tym względzie wątpliwości, badać, czy dane zawarte w zgłoszeniu komornika o zajęciu udziału są zgodne z rzeczywistym stanem. Ze względu na cel wpisów do rejestru oraz cel złożenia zgłoszenia komornika o zajęciu udziału do akt rejestrowych, badanie to powinno objąć w szczególności zgodność danych zawartych w zgłoszeniu z treścią wpisów w rejestrze. Ich niezgodność z rzeczywistym stanem, w tym w szczególności z treścią wpisów w rejestrze, uzasadnia odmowę złożenia zgłoszenia komornika o zajęciu udziału do akt rejestrowych. Sąd Najwyższy także podkreślił, że badanie - ze wspomnianym skutkiem - zgodności danych zawartych w zgłoszeniu komornika o zajęciu udziału z rzeczywistym stanem, w tym w szczególności z treścią wpisów w rejestrze, jest uzasadnione tylko wtedy, gdy sąd rejestrowy ma w tym względzie uzasadnione wątpliwości. Przykładem takiej sytuacji jest zgłoszenie przez komornika zajęcia udziałów osoby niewątpliwie już niebędącej w świetle treści rejestru wspólnikiem (art. 38 pkt 8 lit. c u.K. R..S.). Sąd Najwyższy w uzasadnieniu powyższej uchwały wskazał jednakże, że kognicją sądu rejestrowego w sprawie o złożenie do akt rejestrowych zgłoszenia komornika o zajęciu udziału nie może być objęte badanie zarzutów naruszenia przepisów postępowania egzekucyjnego. Prowadziłoby to do wyręczenia przez sąd rejestrowy osób zainteresowanych, którym przysługuje skarga na czynności komornika (art. 767 k.p.c.), lub osób trzecich, które mogą wytoczyć powództwo ekscydencyjne (art. 841 k.p.c.). Również w uzasadnieniu uchwały Sądu Najwyższego z dnia 22 marca 2007 r., III CZP 8/07, OSNC 2008/2/21, Prok.i Pr.-wkł. 2008/7-8/61, Biul.SN 2007/3/12 wskazano wprost, że kontrola materialna sądu rejestrowego sprawowana na podstawie art. 23 ust. 2 zdanie drugie u.K. R..S. powinna mieć oczywiście węższy zakres w przypadku zgłoszenia zawiadomienia o zajęciu udziałów wspólnika, bo nie może ona obejmować kontroli przestrzegania przepisów kodeksu postępowania cywilnego w toku uprzednio prowadzonego postępowania egzekucyjnego, którego rezultatem było zajęcie udziałów. Oznacza to, że sąd rejestrowy musi jedynie badać, czy zawiadomienie komornika o zajęciu udziałów wspólnika dotyczy takiego wspólnika, który jest ujawniony w rejestrze jako wspólnik danej spółki, a w rezultacie orzec albo o włączeniu dokumentu zawierającego to zawiadomienie do akt rejestrowych albo o odmowie jego włączenia. Stanowiska te Sąd Okręgowy w składzie rozpoznającym przedmiotową apelację w pełni aprobuje.

O złożeniu dokumentu o zajęciu do akt rejestrowych spółki sąd rejestrowy orzeka natomiast postanowieniem (uchwała SN z 22 marca 2007 r., III CZP 8/2007, OSNC 2008, nr 2, poz. 21, LexisNexis nr (...)), a od orzeczenia tego jak zasadnie zarzuca to apelacja przysługuje właśnie apelacja, a nie zażalenie jak to błędnie Sąd I instancji pouczył skarżącego. Uchybienie w tym zakresie Sądu Rejonowego nie ma jednak żadnego wpływu na zasadność wniesionej apelacji, tym bardziej w sytuacji, gdy skarżący był reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika procesowego

i tego tytułu nie wyniknęły dla niego żadne negatywne konsekwencje w związku z wadliwym pouczeniem o środkach zaskarżenia .

Mając powyższe na względzie i w oparciu o przepis art. 385 k.p.c. w związku z przepisem art. 518 kpc i art. 13 § 2 kpc oraz art. 7 ustawy o KRS Sąd Okręgowy nie uwzględnił wniesionej apelacji jako zasadnej i ją w całości oddalił .

Brak rozstrzygnięcia w postanowieniu przez Sąd Okręgowy o kosztach postępowania uzasadnia przepis art. 520 § 1 kpc . Stanowi on bowiem ,że każdy uczestnik ponosi koszty postępowania związane ze swym udziałem w sprawie. Wobec braku natomiast poniesienia przez innych uczestników postępowania takich kosztów brak jest podstaw aby mógł znaleźć tu zastosowanie przepis § 2 czy § 3 art. 520 kpc.

SSO Jacek Widło SSO Sławomir Boratyński SSR del. do SO Beata Figaszewska